

REDACTIA
ARAD, STR. AULICH (ADAM)

ABONAMENTUL
Pentru Austro-Ungaria:
pe 1 an fl. 10; pe 6
an fl. 5; pe 1/4 de an
fl. 2-50; pe 1 luna fl. 1.

N-rit de Duminecă pe
an fl. 1.50.

Pentru România și străinătate
pe an 40 franci.

Manuscripte nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA
ARAD, STR. AULICH (ADAM)

INSERȚIUNILE:
pe 1 linie garmond: prima-dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare publi-
cațiune.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sânt a se plăti
înainte.

Scrisori nefrancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Element de ordine.

II.

Am arătat în articolul precedent, că poporul român, sub care înțelegem *totalitatea* neamului românesc, fără privire la frontierele politice, este din firea sa și în baza dezvoltării lui istorice, blând, neagresiv, prudent, răbdător și iubitor de cultură, prin urmare *eminamente* un *element de ordine*.

Afirmatiunea noasă ră vom dovedi-o acuma și prin *realitatea lucrurilor*, aruncând o privire asupra situației politice, atât a celei internaționale, cât și a celei interne din patria noastră, și dându-ne seama de atitudinea ce neamul românesc observă în fața lor.

Foacularul situației internaționale este astăzi *chestia orientală*. Într'nsa neamul românesc este angajat prin interese mari, vitale. În special sunt interesați la rezolvarea ei frații noștri *Macedo-Români*, cărora chiar existența le este pusă în joc, și apoi este interesat *Regatul românesc*, prin situația sa geografică și printr'o mulțime de considerațiuni de ordine politică și economică.

Ei bine, vedem, că toate popoarele Turciei sunt în mișcare, afară de suptii *Români* ai Sultanului. Și cu toate acestea sunt și ei vii și cu revindicațiuni de susținut, care în realitate le și susțin. Revindicările lor nu trec însă peste marginile lealității și nu doresc să le realizeze în detrimentul imperiului turcesc, ci tocmai din contră, ei își caută salvarea numai și numai în consolidarea imperiului. Ca și noi de aceea, și frații noștri din Turcia, nu voiesc altceva, decât garanții pentru existența și dezvoltarea lor culturală și națională.

Mai departe au și ei, ca și Grecii *Bulgarii* și *Serbi* din Turcia relațiuni cu frații lor de peste frontieră, în special cu cei din regat. Dar' ei nu le cer puști, cartuși și insurgenți ca ceilalți, ci *învețători, preoți, cărți școlare, cu un cuvânt mijloace de luminare*. Și aceasta însă nu în taină, ci pe față, cu știrea și aprobarea Sultanului.

Câtă deosebire între România și celelalte popoare din Turcia!

Același este raportul între România și celelalte state balcanice. Grecia, fără să țină cont de puterile sale și de *admonițiunile* Europei întregi, s'a aruncat într'un războiu disperat, din care poate să-i vină *perirea*. Serbia, Bulgaria și chiar micul Muntenegru se alintă cu gânduri de expansiune și, deși până acuma liniștite, însă zilnic se răspândește în lume *svonuri* care sânt pe cale și ele de a intra pe urmele Greciei. La toată întâmplarea opinia publică europeană le bănu-

este, pentru-că le știe capabile să se avente la fapte nesocotite. În această parte subminată a Europei singură România formează un punct solid. Iubirea ei de pace nimenea nu o pune la îndoială, pentru-că toată lumea știe, că *deși are și ea fii de același sânge în toate țerile balcanice*, în deosebire de vecinii sei, ea nu-și caută gloria în aspirații aventuroase de cuceriri teritoriale, ci în progresul paucic în cultură și civilizație. De aceea, pe când diplomații europeni, urmăresc cu îngrijire tot ce se întâmplă în celelalte state balcanice, de România sânt perfect siguri, căci țeara de civilizație a neamului românesc, ca și femeia lui Cesar, este fericită că de ea nici nu se vorbește în criza orientală.

Trecând la atitudinea noastră, a Românilor din țerile coroanei Sfântului Stefan, față cu politica de stat a Maghiarilor, găsim *mutatis mutandis* același fenomen.

N'avem să spunem aicea cât au suferit Românii sub regimul inaugurat la 1867: câte asupriri, câte insulte, câte provocări revoltătoare. Lumea le cunoaște astăzi și le condamnă.

Ceea-ce înse trebuie să accentuăm și avem dreptul să accentuăm, este calmul și liniștea, cu care Românii le-au îndurat pe toate. Și măcar nu sânt nici imbecili, nici nesimțitori Românii acestia.

Din contra, sânt trezi și conștii de ceea-ce vor și nici un moment n'au încetat de a continua lupta moștenită dela strămoși pentru emanciparea națională.

Însă firea lor se refușă de a lua apărarea cu armele cu care sânt atacați. Ei nu numai zic din gură, ci sânt oareși-cum siliți, pentru-că nu pot altfel, să lupte numai cu mijloace legale și leale.

Și să nu se creadă că n'ar fi avut sute și mii de privilegii ca să comită și ei acte nesocotite. Așa d. p. ar fi ridicol a crede, că Românii de frică sufer, câte un sat întreg cu sute de voinici, să fie brutalizat de câte unul sau doi gendarmi.

Dar' lasând acestea, să ne aducem aminte numai de memorabilele zile de 23 Iulie 1893 la Sibiu și 7 Maiu 1894 la Cluj! În amândouă aceste zile am văzut aglomerați zeci și mii de țărani români, exaltați de însuflețire națională, însă tot atât de incapabili de a comite acte nesocotite. Și nu e lucru mic acesta, cu deosebire când ținem în seamă, că la Cluj erau în vizuina dușmanului și că provocări de cele mai infame n'au lipsit.

Și măcar de multe-ori avem privilegiul de a ne convinge, că adversarul

ar da mult ca să facă pe Români să-și peardă cumpetul, să se expereze, să-și ese din fire și să comită acte de nesocotință și de desperație. Nu poate să nu dorească acest lucru, căci prea s'ar potrivi în politica sa.

Așa d. p. să nu credem că este numai șovinism la mijloc, numai teama ca să nu se sgudue temelile statului, când sbirii guvernului rup cingătoarele tricore ale fetelor române, aruncă în temniță pe flăcăii români pentru cântările noastre naționale. Tot așa și cu procesele monstre ale țeranilor, cu măcelurile geandarmilor etc. etc. etc. Toate aceste se întâmplă din politică, pe cât de infernală, pe atât de sistematică și premeditată.

Scopul vedit este să provoace pe Români, pentru-ca prin nechibșuințele ce eventual ar comite în legitima lor revoltă să se poată justifica planurile mai înalte ale politicii maghiare. Românii însă totdeauna s'au știut stăpâni, mai mult chiar decât omește s'ar fi putut presupune, și până acuma au resistat tuturor ispitelor. *Bată dar' dovedit că Românii de prețutindenea, în cele mai grele și mai delicate impregiurări, țin mai presus de toate la reputația de element de ordine, care este întrinsecă firii lor naționale.*

Demisia primilor ministri. Din Viena se anunță iminenta demisie a contelui Badeni, ear' foile maghiare aduc știrea că baronul Bánffy va trebui de asemeni să demisioneze. Aceasta din cauză că *în privința încheidării transacțiunii dualiste nu se poate ajunge la o înțelegere deplină.*

Cuota face greutate imense ambelor guverne. Cu data de ieri se telegrafiază din Budapeșta că cele două comisiuni, austriacă și ungară s'au despărțit fără să fi putut ajunge la o înțelegere.

Austriacii au cerut quota personală și 42%, ear' comisia ungurească s'a declarat pe lângă veniturile brute ale dărilor directe și indirecte și să numai 31.4%.

Sinodul arhidieceșan.

(Dare de seamă pentru „Tribuna Poporului“)

Sedința a II-a (3 Maiu n.)

Sedința se deschide la orele 11 din zi prin Es. Să Metropolitul și după autentificarea protocolului ședinței prime, secțiunile verificatoare prin raportorii: Dr. V. Bologa, Dr. I. Fărcaș, Dr. Șenchea și V. Tordășian, referază asupra actelor electorale, pe baza cărora se privesc *verificați 44 deputați*, ear' actele celorlalți deputați, parte fiind atacate prin proteste, parte lipsind credenționalele — se transpun comisiunii verificatoare, ce se va institui.

Constatat fiind, că sânt 44 deputați verificați, sinodul se declară, capabil de a lua concluse valide, după ceea-ce se trece la alegerea biroului definitiv în persoanele deputaților: M. Voilean, totodată notar general, Sergiu Medean, Dr. I. Blaga, Dr. E. Cristea, Ioan Moța și Dr. Șenchea, ear' comisiunile se compun astfel:

1. *Comisia verificatoare:* Ioan Danciu, Tulu Roșescu, Avr. Păcurariu, D. Comșa, Andr. Bărsan, Dr. Ioan Ivan, I. B. Boiu, Iosif Popescu și Dr. V. Bologa.

2. *Comisia organizatoare:* Sim. Monda, I. Papiu, V. Voinea, P. Cosma, Dr. Mihai, P. Pipos, cav. Pușcariu, Ioan Preda și L. Simonescu.

3. *Comisia bisericască:* Z. Boiu, Dr. N. Maier, Tr. Meșian, M. Cirlea, Dr. Fărcaș, Dr. Turcu, G. Dănilă, Teodor Pop și Iosif Pușcariu.

4. *Comisia școlară:* T. V. Gheja, N. Ivan, M. Voilean, Dr. D. P. Barcianu, Virgil Onițiu, Dr. Oprea, Dr. Șpan, Dr. Nic. Olariu, Dr. I. Blaga.

5. *Comisia financiară:* Dem. Coltofean, Vas. Dămian, Iul. Dan, Dem. Comșa, Dr. L. Leményi, Dr. V. Preda, Dr. Vecerdeș, Dr. I. Mihai și Victor Tordășianu.

1. *Comisia petiționară:* Alimpiu Oprea, Av. Stanca, Dr. Buzura, G. Dănilă, Pasca etc.

Presidiul prezentează o cerere a deputatului Valeriu Bologa, conform căreia perzându-și credenționalul, roagă să fie verificat pe baza actelor electorale; mai departe credenționalele deputaților: cav. Pușcariu, Dr. En. Draia, Ios. de Orbonaș, Dr. Iancu Meșian, Ios. Pușcariu, G. Dănilă, Dr. Ivan, cari se transpun la comisia verificatoare.

Se acordă concediile cerute deputaților: Virgil Oniț (4 zile), D. Coltofean, (3 zile) Dr. Draia (pe întreagă durată), Ios. Orbonaș, (4 zile) Dr. Iancu Meșian, (3 zile), Dr. Buzura (4 zile).

Mai multe rapoarte, înaintate de consistor, se predau respectivelor comisiuni.

Deputatul P. Cosma face trei propuneri independente, una: Consistorul să fie îndrumat a prezenta la proxima sesiune un proiect privitor la *edificarea unei biserici catedrale în Sibiu* — se dă comisiei organizatoare; a doua: *consistorul să se îndrume a sistemea un post de catichet pentru școlarii gr-or. ai diferitelor școli din Sibiu*, cu atât mai mult, cu cât instrucția, ce azi se dă, este de natură de a nu edifica pe studenți în cele religioase, ear se dă comisiei școlare; și a treia: *consistorul să vină cu un proiect despre înființarea unui fond de asigurarea realităților bisericști contra focului* — se dă comisiei financiare.

Deputatul M. Voilean propune: După ce este constat pe baza actelor electorale, că alegătorii din protopresbiteratul M. Ogorheiului au absentat în mod demonstrativ dela alegerea deputaților mireni din cercul respectiv, ceea-ce este o *desconsiderare a așezămintelor noastre bisericști și o neregularitate cu urmări funeste*, — actele electorale să se transpună consistoriului, spre a introduce cercetare severă în cauză și a pedepsi pe cei renitenți — se transpun comisiiei verificatoare.

Exhaustată ordinea de zi — ședința proxima, mâine, Marți la orele 11 a. m. cu ordinea de zi: rapoartele comisiunilor.

Sinodul eparchial.

Sedința III-a

Arad, 5 Maiu.

Alegerea sinodală din Vinga, adusă în discuția de ieri a sinodului a făcut o adevărată furtună.

Comisiunea verificatoare a propus sinodului să se facă o anchetă asupra alegerii, alegere, al cărei protest a fost publicat în numărul de Duminecă al foii noastre.

Dl Em. Ungureanu întregeste propunerea aceasta în așa sens, ca cercetarea să o facă un exmis al sinodului.

Propunerea aceasta a ridicat adevărată furtună. Cei aproape de consistor și însuși P. S. Sa dl episcop au luat această propunere ca și un fel de neîncredere și s'au ridicat sgomotos în contra spiritului de a se căuta gâlceavă în toate și de a da crezământ tuturor sătenilor cari protestează alegerile, ei pentru cuvânt că dl Putici afirmă că toate s'au petrecut în regulă și că d-sa este un protopop brav, se declară în contra ori-cărei anchete.

Dl Pagubă face deci o propunere în acest sens, va să zică contra propunere la cele formulate de dl Ungureanu.

P. S. Sa dl episcop își exprimă d'asemenea regretul, că vede neîncredere față de consistor și venind vorba de cercetarea făcută cu privire la alegerile săvârșite pentru sesiunea trecută în cercul Aradului, cercetare care a ținut trei ani, scusă pe comisarul consistorial, zicând că avea să asculte 3-400 oameni, deci nu putea să isprăvească mai iute.

Se aud murmure și intreruperi, ceea-ce pe P. S. Sa îl impacientează și-l face să spună măhnit: „Ei bine, dați atunci vot de neîncredere, poftiți și dați“.

Alte protestări.

Abia se poate face liniște, pentru-ca dl Ungureanu să ia cuvântul și să desvoalte scurt, dar îndesat, cum sinodul și de altă-bată a trimis din sinul seu...

P. S. Sa dl episcop: Nu, asta nu s'a mai întemplat!

Dl Dr. Oncu: Ilustritatea Voastră! Eu însumi am fost trimis de sinod în asemenea afaceri (aplause).

Dl Ungureanu: Zic, deci, venerabil sinod, ca tocmai în interesul descoperirii adevărului și ca asupra dlui protopop să nu mai planeze nici o bănuială, și să se dovedească temeinicia ori calomnia ce sa cuprinde în protest, trebuie să se facă o cercetare la fața locului, mai ales că nu e vorba numai de acușări aduse contra dlui protopop Putici, dar e vorba și de alte neregularități, comise de preoți (aplause).

Dl Beleş (János) susține o teorie, care face impresie hazlie. Zice că să se facă cercetare, dar în comisie să fie și dl protopop respectiv, deoarece-ce așa ar fi usul parlamentar (risete).

Dl Pagubă susține curățenia alegerii din Vinga și zice că nu trebuie a se lua în considerație protestul a ori-și-ce oameni de pe stradă, ci să se verifice pur și simplu alegerea din Vinga.

Dl Moise Bocșan. Da, așa-i!

Dl V. Mangra: Sânt surprins, văzând că un reprezentant al magistraturii vine și susține aici un principiu contrar tocmai celui mai înalt principiu de dreptate. Pentru-că nu oare tocmai pentru descoperirea adevărului și a se face deplină dreptate, când se denunță ceva — în cazul present se dau pe față întemplări — datorită sângitorilor justiției e să facă anchetă, cercetare cât se poate de minuțioasă? Cum s'ar pute constata altfel ce este adevărat și ce nu este. Și dacă se susține că dl Putici, protopopul tractului, nu este vinovat, ce motive îndeamnă pe susținătorii alegerii să fie contra unei investigațiuni de natură a da protopopului satisfacțiune, dacă în adevăr este calomniat, cum se pretinde, și pe de altă parte a și liniști spiritele agitate?

Primește propunerea dlui E. Ungurean.

Dl V. Babeș: Sinodul, ca instituțiune suverană, incontestabil are drept să trimită din sinul seu un delegat. În cazul present se impune o cercetare la fața locului și deoarece-ce dl Ungurean cunoaște și referințele tractului, mai nimerit ar fi ca d-sa să fie exmis pentru a face cercetare.

Voci: Da, da, dl Ungurean să fie! Primim cu toții.

Dl E. Ungurean: Eu, venerabil sinod, nu pot primi, ei propun pe dl Ștef. Antonescu, pe care-l știu eu toți că se bucură de încredere generală.

Dl Dr. N. Oncu: Ilustritatea Voastră, Venerat Sinod! Pentru-ca să nu fim rău înțeleși, cei cari stăruim pentru trimiterea unui delegat din sinul Sinodului, ținem să spunem, că prin aceasta nu ținim cătuși de puțin a știrbi autoritatea Consistorului, ci usăm numai de un drept al nostru, drept de care s'a usat și în trecut. Și eu socot că este interes general, tocmai pentru a liniști pe toți, ca ancheta să se facă anume printr'un coleg al nostru, asupra căruia se vor întruni toate glasurile acestui venerat corp.

În fața acestor cuvinte și văzând curentul pornit, P. S. Sa dl Episcop roagă pe dl Pagubă să-și retragă contra-propunerea, declarându-se totodată că și S. Sa este pentru-ca să se cerceteze dacă alegerea din tractul Vingei nu s'a petrecut în regulă.

Dl Pagubă: Îmi retrag propunerea.

Dl Lengeru: Venerat Sinod! Deoarece-ce în protestul prin care se atacă alegerea dela Vinga se cuprind patentate neadevăruri și eu îl cunosc pe dl Putici ca pe un protopop harnic, și dau prin urmare tot crezământul meu spuselor sale că alegerea e în regulă, ear' pe de altă parte socot că n'ar fi cu cale să ne luăm după șese oameni, cari protestează alegerea pentru cine știe ce motive particulare, căci așa întotdeauna unele sate ar putea să protesteze alegerea făcută de altele. Prin urmare pentru toate aceste motive, îmi însușesc eu contra-propunerea dlui Pagubă pentru-că nu vreau să dau jertfă pe un protopop brav ca dl Putici unor oameni de pe stradă.

Dl Ștef. Antonescu și Dr. Trăilescu se declară de asemeni pentru investigație. Acesta din urmă cere investigația tocmai pentru ca colegului seu să i-se poată da, tot prin publicitate cât mai întinsă, satisfacțiune dacă pe nedrept este acusat. Ș'apoi mai e vorba și de atâția alți preoți, asupra cărorora Sinodul nu poate să lase a plana acuze atât de grave.

P. S. Sa dl Episcop: Rog pe dl Lengeru să-și retragă și d-sa propunerea (ilaritate).

Dl Lengeru: O retrag, dar' declar că nu trebuie a se orându investigațiune (ilaritate).

Apocope cu toate voturile se hotărăște trimiterea unui deputat sinodal să cerceteze cele denunțate prin protestul înaintat în contra alegerii din tractul Vingei.

Se primește de-asemeni ca și din sinul Consistorului să se trimită un comisar, care să asiste pe delegatul Sinodului.

Se naște o vie discuție cu privire la persoana ce trebuie aleasă, deoarece-ce unii strigă: „Dl Ungureanu“, alții „Antonescu“, ear' aceștia repetit declară, că nu pot primi.

Dl Aug. Hamsea propune pe domnul Babeș.

Dl V. Babeș: D-lor! Cu ani mei și starea mea de sănătate vă rog să mă dispensați dela această sarcină.

Dl M. Veliciu: Văd că se insistă, ca dl Antonescu să fie trimis. Ați primit însă motivarea d-lui Babeș, că din cauza bătrănelor sale să-l dispensați dela o sarcină atât de grea. Chiar Ilustritatea Sa a zis — și noi credem — că cercetarea alegerii din tractul Aradului în periodul trecut a ținut până în al treilea an, din cauză că a fost multă alergare, mult de lucru. Pentru aceleași motive, eu cred să nu mai insistăm pe lângă dl Antonescu, deoarece-ce și d-sa e bătrân, ci să dăm această sarcină unui bărbat plin de vigoare ca dl Ungureanu (lungi aplause).

Dl Lengeru conjură pe dl Ungureanu să nu primească, știindu-se relațiunile încordate între d-sa și dl Putici.

Se produce un sgomot. Presidiul sună clopoțelul și în acest interval înduplecă pe dl Antonescu, care se și scoală și declară, că văzând insistența cu care este rugat să primească, deși bătrân și necunoscând relațiunile din tract, totuși primește să figureze ca exmis al Sinodului.

Sedința se ridică la orele 12.

Sedința a IV-a.

Prin un lucru, cel puțin, actuala sesiune a sinodului aradan ține să fie mai interesantă decât altele de până acum: E deja la rînd a V-a sedința, și încă o mare parte a deputaților aleși — nu este verificată. Procedura nu e tocmai obicinuită.

A IV-a sedință, ținută sub același presidiu, s'a deschis tot azi la orele 4 după amezai și a durat până la 7^{1/2} oare seara.

Obiectul prim al ordinii de zi a fost: Citirea prin raportorul seu N. Zigre a raportului comisiunii organizatoare, despre activitatea organelor protopopești în anul trecut, atât pe teritoriul de sub administrația consistorului aradan, cât și a celui din Oradea-mare.

Acest raport este un elaborat voluminos și o fidelă expunere a agendelor protopresbiteresti din eparchie.

Din conspectele speciale ale ambelor consistorii, alăturate la raport, se văd clar exhibitel intrate, rezolvate și nerezolvate, la singuraticel office protopresbiterale, precum și venitele și starea actuală a fondului protopopesesc din dieceasă.

Raportorul comisiunii constată, că sunt unele office protopopești, cari în tot decursul anului au lucrat foarte puțin, și altele, cari n'au dovedit aproape nici o activitate în agendele lor.

Între acestea se numără și protopresbiteratul Aradului, în care nici pentru fondul protopopesesc nu s'a făcut nimic.

De aceea, raportorul comisiunii propune și sinodul primește, ca consistorul să iee toate măsurile necesare pentru sanarea acestor defecte administrative în officele protopresbiterale.

Cea mai lungă discuție s'a ținut asupra punctelor: despre despățirea mănăstirilor românești de cele sârbești, și despre așa menita auctă școlară.

La desbaterea asupra acestor puncte vorbesc mai mulți deputați, între cari mai ales d-nii Dr. Oncu, V. Babeș, raportorul N. Zigre și alții.

Lunga discuție este provocată mai ales prin nunțul sinodului din Caransebeș, care vestește prin fir telegrafic pe sinodul aradas,

HERO ȘI LEANDRU

VALURILE MĂRII ȘI ALE AMORULUI)

Tragedie în 5 acte

de

GRILLPARZER.

Trad. în metrul original

de

CONSTANTIN BERARIU.

(Urmare.)

Leandru:

Nimfă,

Eu te salut!

Hero:

Acesta nu e echo.

Un cap! Și brațe! — Este un bărbat. El se ridică. Sare'n balustradă, 'Napoi, 'napoi! Pierdut ești, dacă strig.

Leandru:

O clipă numai cartă-mi lângă tine! Se rumpe peatra sub al meu picior; De nu permiți, eu voiu căde la vale. O clipă numai, și măntorc cu drag.

(intră în locuință.)

Hero:

Acolo stai și nu te mai urni! Nefericite! Ce te-a adus la mine?

Leandru

(stând în fund lângă intrare):

Lumina ta îmi strălucia prin noapte. Și'n turnul tău, pustiu și singuratic, Era o noapte, ce-și doria lumină; Deci m'am suit la tine.

Hero:

Unde-i soțul,

Ce dase scării braț de ajutor?

Leandru:

Nici ajutor, nici scară n'am avut. Puneam piciorul 'n crepături de pietri, Mă tot prindeam de drobițe și fideri și astfel m'am suit.

Hero:

Ear' de cădeai

Din pietri lunecând?

Leandru:

Eram ferice.

Hero:

De te săriau?

Leandru:

Eu cred, că nu văzură.

Hero:

În timpul nopții umblă păzitorii, Incungiurând cu ochii ageri templul. Nefericite! n'ai primit poruncă, Nu te-am rugat și eu, să pleci acasă?

Leandru:

Am fost acasă, pace nu aveam, Atunci m'am aruncat notând prin mare.

Hero:

Cum? Din Abydos tocmai, depărtare, În care doi văslind ar obosi?

Leandru:

Tu vezi, eu am putut. Și de muriam În primul val al mării înecat, De tine mai aproape îmi era O moarte dulce.

Hero:

Ud îți este capul, Înășurat în udul straiu tu tremuri.

Leandru:

Nu de răceală tremur, de vâpăi. (Intră în fund vrea să se arunce în genunchi.)

Hero:

O nu, rămâi! Puțin te odihnește, Îndată te vei duce. Lampa mea 'Ți-a fost în drumul mării călăuză? În viitor o voiu păzi de tine.

Leandru:

O nu, stăpână, asta nu o face; Eu, de te superi, nu voiu mai veni; Dar' razele luminei tale lasă-mi.

Când noaptea, fără somn, lăsat-am patul, Ca să deschid a casei mele ușă,

Era în casă și afară lăturarec; Și marea toată cu a sale țormuri, Ca un covor nedespărțit și negru, Părea mbrăcată 'n doliu și durere. Acum porni în mine desperarea, Când deodată 'n orizont s'aprinse O mică stea, ca ultima speranță, Ca o rețea cu mii de firi de aur, Împrăștiând un luciul prin toată lumea. Era lumina ta. Atunci puternic În inimă bătăile-mi crescură, Părea, că vrea din piept să se deslege; Fugiu la țarm; mă arunca în mare Și înotând condus de luciul stelei, Sosiiu aici, ajunsei țermul vostru.

Eu, de te superi, nu voiu mai veni; Dar' nu-mi răpl steluta de speranță Și mângâierile, cari 'ni-le dă lumina.

Hero:

O, june blând, în suflet nu sânt dură Când numai slab răspund dorinței tale. Dar' nu se poate. Cum am spus acum, Legată sânt prin un serviciu sever, Și sacerdotei nu-i permis amorul. Alaltăeri eu liberă eram.

Acum e prea târziu. Deci pleacă ear', Și nu te mai reîntorce.

(Va urma.)

că în aceste chestiuni el cassează ori-ce comunitate cu ierarchia sârbească.

După încheierea discuțiilor, sinodul aradan ia deciziunea, că deocamdată rămâne în chestie pe lângă statu-quo și despre aceasta anunță tot prin telegraf și pe sinodul din Caransebeș.

Urmează apoi cetirea importantului raport al comisiei bisericești, care, prin raportorul său, dl Petru Truța, arată pe larg și constată cu satisfacție activitatea senatului străns bisericesc al consistoriului aradan.

Făcând apoi un resumat al tuturor punctelor din vastul raport, referentul comisiei cere publicarea părților mai interesante și propune, ca sinodul să-l iee la cunoștință, ceea-ce însă nu se întâmplă în această ședință, deoarece deputatul dl Vasile Mangra propune, ca, fiind raportul de o importanță deosebit de mare, acesta să fie discutat în părțile sale speciale în ședința proxima, — căci, motivează dl orator, punctul privitor la rubrica „imigrări și emigrări”, bunăoară, nu se poate primi în forma, în care-l prezentă comisiunea.

Astfel asupra acestui punct se întinde o discuție mai lungă, la care iau parte d-nii: Dr. I. Trăilescu, Dr. N. Oncu, Ignatiu Papp, Dr. T. Putici și Dr. N. Oprean.

Afară de d-nii I. Pap și Dr. Putici, cari insistă pe lângă încheierea desbaterii asupra punctului și pentru primirea lui în forma indicată în raport, — ceilalți oratori arată, că însăși numirea de „imigrări și emigrări” este incorectă și sumisarea lor dă un rezultat fals și nereal.

Deci d-nii Dr. Trăilescu și Dr. Oprean cer, ca strămutările credincioșilor dintr'o comună într'alta la aceeași biserică — în protopresbiterate, respective în diecesă, să nu fie numite „imigrări și emigrări”, pentru-că acestea, pentru diecesă n'au nici o basă reală, ci sub această numire să figureze numai mutările dintr'un protopopiat într'altul.

Di Dr. Oncu însă este de acea părere, că numai trecerile dintr'o diecesă în cealaltă pot să fie cuprinse în rubrica „imigrări și emigrări”.

Fiind timpul înaintat, ședința se încheie la orele 7^{1/2} seara, și chestia rămâne să se discute în ședința proxima, care se va ține azi, la 4 ore după amiază.

Catastrofă oribilă în Paris.

Eri după amiază o catastrofă oribilă s'a întâmplat în Paris în urma unui înfricoșat incendiu, care a pricinuit moartea a 200 de oameni și a lăsat 300 de greu răniți.

Teatrul grozavei nenorociri a fost bazarul de binefacere din „Champs Elisee”, cărui pereți erau clădiți din scanduri și cărți, iar interiorul era decorat cu felurite mobile scumpe.

Dame din cele mai frumuse familii ale Parisului se ocupau acolo ca vânzătoare în scopuri filantropice.

Pe la 5 ore după amiază s'a auzit o teribilă exploziune într'unul din apartamentele bazarului, unde era așezat un cinematograf.

Clădirea, în care erau îndesuiți vre-o 200 de oameni, într'un moment apărură în văzduh în flăcări. În fața grozavei nenorociri, sute de inși se îmbulșeau călându-se unii pe alții, ca să scape în liber.

Era o prăvălie înfloritoare. Dame din societatea mai înaltă a Parisului cu hainele în flăcări strigau după ajutor. Pe când erau însă pompierii la fața locului, bazarul era deja prefăcut în cenușă, care acoperea peste 200 de cadavre prefăcute în scrum.

Seara târziu s'au scos o multime de morți, ale căror trupuri nu mai puteau să se recunoască, căci erau cu totul desfiurate.

Nenorocirea a trebuit să fie cu atât mai mare, cu cât clădirea n'avea decât două ieșiri, care numai la una singură s'au putut scuti de incendiu, care parte au fost învârtite în îmbulșeață spre oțire, parte au fost cuprinse de flăcări și arse de vii.

În giurul cordonului tras de soldați în preajma locului catastrofei sute și mii de oameni năvălau, umplând aerul cu țipete și vaiete după nenorocirii lor mistuiți de flăcări și zdrobiți de vii.

O telegramă sosită azi noapte spune, că dintre damele societății înalte, ocupate în bazar, numai câteva au putut să scape cu viața.

Cele mai multe au perit în flăcări astfel că nici de urma cadavrelor lor nu s'a dat încă.

Prinsele de Aleçon și de Uzès nu s'au aflat nici vii, nici moarte pe locul nenorocirii.

Intregul oraș e într'o decepție teribilă și o jale înfloritoare s'gudue toate inimile.

O asemenea catastrofă, care a pustiit atâtea vieți și atâtea dame din societatea înaltă a Parisului, întrece chiar și pe aceea petrecută la arderea „Ringteatrului” din Viena.

NOUTĂȚI

Arad, 4 Maiu st. n. 1897.

Procesul Curticeniilor s'a amânat, deoarece-acusatul soldat Mitru Anghel nu s'a prezentat nici după-ameazi la pertractare, ear fără a fi ascultați toți acușaii, conform procedurii penale, nu se pot asculta martorii, dintre cari sunt citați aproape toți Ungurii din Curticiu. În fruntea lor este tinerul comandant al pompierilor, „tekinetes fõparancsnok ur”, cum îl intitulează... subalternii.

Palare unguerești și denunțări. Spiritul lui Pituk — pentru a se împlini și credința celor cari cred că după moarte spiritul o-mului intră într'un măgar, bou ori alt animal, — a rămas și după moarte. El se manifestă mai ales prin foile maghiare.

Astfel o foaie de azi publică un raport „special” dela corespondentul „seu”, în care se scrie o mulțime de năzdrăvni. Între altele că „ultraiști” au făcut la Butești să cadă Bonts Dõme, notarul public și să aleagă un... solgăbirău.

Pituk-ul ortodox denunță însă în acelaș timp pe „ultraiști” că zădărnicesc lucrările sinodului... Nu cumva el vrea să se gireze ca apărător al bisericii?... De când blasfemia vrea să fie păzitoare peste cele sfinte și curate?

Teatrul dat de meseriașii noștri în seara de Dumineca Tomii în sala dela Crucea-Albă a succes foarte bine. Teatrului i-a premers declamațiunea poesiei „Coriolan” de dl Petru Ponta. Deși poesia e foarte grea de declamat, tinerul debutant a învins cu succes toate greutățile și a fost remunerat cu vii aplauze din partea publicului.

A urmat apoi piesa „Noaptea Sfântului George” vodevil în două acte de Teochar Alexi. — Într'adevăr rare-ori ni-se dă ocaziunea să putem asista la o prestațiune teatrală română atât de bine succasă.

Și dacă considerăm greutățile cu care este împreunată reprezentarea unui teatru român în Arad și în special a unei piese de Teochar Alexi, dacă considerăm și fondul piesei amintite — nu putem să lăudăm îndestul zelul și priceperea cu care măiestri noștri diletanți au executat această piesă.

S'au distins deosebi doamna Iuliana Urdușescu (Morica) și doamna Emilia Oprean (Chiva), apoi deosebi domni: Maximilian Dopp (Stan), și în special dl Mihail Bila (Neculai țiganul). — Foarte mult a plăcut călușerul jucat sub conducerea bravului vataș Iustin Olariu.

După reprezentațiune a urmat joc, — până dimineața.

Salutăm pe bravii noștri măestri pentru prestațiunile lor, într'adevăr frumoase, și felicităm pe dl avocat P. Truța, care în calitate de președinte a asociațiunii n'a crăpat nici o cataractă pentru reușita petrecerii.

De asemeni felicităm pe bravul învățător Iosif Moldovan, care și-a jertfit toată silința pentru buna reușită a reprezentațiunii.

Musica piesei este de bravul învățător din Arad Nicolae Ștefu. Suntem mândri că putem avea astfel de învățători români în Arad.

În articolul „O lămurire”, publicat în numărul de ieri, s'au strecurat niște greșeli de stil, cari schimbă înțelesul și pe cari trebuie să le rectificăm. — Astfel, la pagina a II-a, columna a 4-a, alineatul al 2-lea cetit de sus în jos dela șirul al 6-lea până la punct, în loc de: „am susținut, că chestiunile electorale etc. — să se cetească: „Am susținut că chestiunile electorale și de disciplină cad în competența scaunului protopopesc și a venerabilului consistoriu; acele foruri au dar dreptul de a se pronunța etc.” Ear mai jos, în aceeași columnă, alineatul 6, șirul al 4-lea de jos în sus, să se cetească: „pentru restaurarea comitetului protopopesc etc.” — Pe pagina a III-a, columna primă, alineatul 2, în șirul al 2-lea (cetit de sus în jos) în loc de: „nu-mi pot permite și luxul etc.” să se cetească: „imi pot permite luxul etc.”

Episcopul Strossmayer — otrăvit. Se scrie din Agram, că episcopul croat Strossmayer s'a bolnăvit greu mai zilele trecute între simptome suspecte. Medicii veniți la patul octogenarului prelat, au constatat, că boala îi provenise din mâncările otrăvite, ce i-se pregătiseră în bucătăria sa. Prin luarea încă la timp a contramedicinii însă pericolul a fost înlăturat. Se zice, că otrăvirea bucatelor s'a întâmplat din nebagare de seamă.

Concursul „Familiei”. Redacțiunea „Familiei” din Oradea-mare publică concurs pentru cea mai bună novelă originală, înedită, scoasă din viața noastră socială ori din istoria națională care o va premia cu 100 coroane. Estensiunea să fie cel puțin de o coală tipărită, ca a „Familiei”. Terminul concursului până la 1/13 August a. c.

Furt în Beiuș. Corespondentul nostru din Beiuș ne scrie, că la proprietarul Alexiu Ardelean de acolo, în curs de jumătate de an, neconținut i-se furau mari cantități din vinul său din pivniță, fără-ca să poată da de urma făptuitorului. În zilele trecute însă a aflat, că făptuitorii sunt înșiși servitorii săi împreună cu un alt servitor al vecinului său, cu toți 6 inși. Toți și-au recunoscut faptul și asi sunt dați pe mâna judecătorei. I-s'au furat în acest restimp vr'o 10—12 hectolitre de vin, în valoare de 300 fl. S'au mai ivit în Beiuș asemenea casuri de furt — zice corespondentul nostru, — dar făptuitorii nu s'au putut erua, fiind-că și în Beiuș siguranța publică e miserabilă!

Moarte în biserică. În comuna Medgyes-Bodzás s'a întâmplat eri o mare nenorocire în biserică catolică de acolo, care de multă vreme auziența vieața credincioșilor. Cu repararea ei a fost însărcinat faurul Stefan Varga, care tocmai eri s'a suit în podul bisericeii, ca să constate ce e de reparat. Abia a făcut însă acolo câțiva pași, când cermea deodată căsu, cu el grămadă în mijlocul bisericeii. La momentul dărmării alergară mai mulți vecini, însă nenorocitul faur a fost șos mort și cu trupul zdrobit de sub gazele dărmăturii.

O expediție măcelărită. Se telegrafează din Londra, că din sus de Noua-Guinea, în Africa-vestică, condusă de sublocotenentul Henderson, a fost măcelărită de indigenii africani. Misiunea expediției era, ca să încheie convențiuni cu căpeteniile indigenilor din acele părți ale Africeii.

— La librăria ifj. Klein Mor din Arad se găsește următoarele cărți de vânzare, eșite din condeiul eruditului Dr. George Popa:

1. *Istoria biblică, pentru școlile populare.* Prețul 10 cr.

2. *Detorințe și drepturi, constituțiune civilă și bisericească pentru școlile populare.* Prețul 20 cr.

3. *Contractul social sau principie de dreptul politic după Rousseau.* Prețul 40 cr.

4. *Scrieri și vorbiri culese, apoi direse* Prețul 20 cr.

Un bărbat fără copil, în vîrstă de 28 ani, care știe unguerește și românește, și la cas de trebuință poate depune cautiune de 1000 fl., — se recomandă și pe această cale pentru un post în cancelarie, prăvălie sau alte asemenea ocupațiuni, fie în localitate sau provincie. Condițiuni modeste. Doritorii să se adreseze la administrațiunea acestei foi.

Din public.

Nr. 15/1897.

Convocare

Reuniunea învățătoarească cercuală din tractul Șiriei își va ținea proxima ședință în Șiria (Vilagos) la 30 Aprilie (Maiu) 1897 în școala inferioară din centru, pe lângă următoarea.

Programă.

1. Participarea în corpore la chemarea Duchului-Sfânt, ce se va ține în biserică din Șiria dimineața la 8 oare.
2. Participare la prelegerea practică dela școala inf. din centru.
3. Cuvînt de deschidere presidial.
4. Reflexiu: i asupra prelegerii ținute.
5. Incassarea taxelor.
6. Raportul cassariului, bibliotecariului și al controlorului.
7. Discușiune asupra subiectului: „Materialul din planul de învățământ corespunde scopului ce-l urmărim prin școlile de repetițiune?”
8. Discuțiuni asupra cestiunilor școlare.
9. Propunerii și interpelări.
10. Statorirea locului adunării viitoare.
11. Încheierea prin președinte.

Șiria, la 18/30 Aprilie 1897.

Alexiu Doboș m. p., Iuliu Groșgorean m. p.,
președinte. notar.

ULTIME ȘTIRI

Războiul greco-turc.

Candia, 5 Maiu.

Colonelul Vassos a fost rechemat din Creta ear' în locul lui a fost numit colonelul Slaiko.

Atena, 5 Maiu.

Grecii continuă a-și concentra trupele la Farsalos. Turcii de asemeni se apropie din toate părțile. Zilele aceste se așteaptă lupta decisivă.

Atena, 5 Maiu.

În consiliul de miniștri ținut aseară, ministrul de externe Schuluden a declarat că e nevoie de a se încheia pace cu Turcia. Colegii săi socot însă că mai pot să aștepte.

Cu toate acestea, primul-ministru Balli a rugat deja pe asediți regelui George să intervină pe lângă Înalta Poartă și să mijlocească o pace onorabilă.

Mijloacele bănești pentru armarea războiului s'au sffrșit. E peste putință a mai urma lupta.

Atena, 1 Maiu.

Eri și alaltăeri n'a fost nici o ciocnire. Știrea că Grecii au asediat Karditsa se confirmă.

Redactor responsabil: Ioan Buseu Șirianu.

Färber Lajos și frații

„LA URSUL NEGRU“ în Arad, colțul Hunyadi și szabadsäg tér.

BĂCĂNIE

Vinde en gros și en detail (în mare și cu mărunțișul).

Recomandă:

tot felul de *ape minerale* de beut pe întreg saisonul, în sticle umplute din anul aceste, dela cele mai renumite izvoare de cură.

Cele mai proaspete și bune *semințe* precum: *înfloră, luferna, napi, de straturi, flori* și diferite *plantațiuni* pentru *îngrădit*, etc. etc.

Văpsell pentru *zugravi* și pentru *văruit*, *colari* în toate nuanțele, pentru *văpsit padimente, ceară albă și galbenă* pentru *parchete*.

CAFEA, ZACHAR, UREZ, etc. etc.

Vinuri: alb și roșu, *Cogniac, malaga, cheri* și *madera*.

Afară de acestea sunt în plăcuta pozițiune a servi p. t. public cu cele mai gustoase articole ce se fîn de bacănie.

Dispon și de *magazia fabricii de gips* ce-l dau cu cele moderate prețuri.

(81) 9—10

Comandele ce se fac din provincă, se execută prompt și cu multă în grijire, ambalagiu nu se socotcește.

Stefan L. Honisch

ATELIER DE FOTOGRAFIE ȘI ZUGRĂVIRE

Arad, Templom-utca Nr. 4. vis-à-vis de palatul Minoritilor.

Pentru fotografiile sale artistice, pentru străinătate *Majestatea Sa Regele Italiei* l-a numit membru al academiei de arte „Chieti“ ce stă sub patronatul său.

Vechia dorință a marelui public este împlinită; de aci încolo nu e nevoie de a plăti fotografiile cu un preț atât de scump.

Avizez deci pe onoratul public că am intrat în legături statornice cu fabrica de articli de fotografiare din Paris.

Prin aceasta sunt în plăcuta poziție, că fotografiile comandate la mine, precum: *fotografii singuratiche, în grupe mari, în familie*, precum și condițiuni afară de atelierul meu, le execut cu un preț, până acum nemai auzit de ieftin, în ceea-ce dovedește următoarea notă a prețurilor:

6 bucăți	fotografii format	carte de vizită	acum fl.	2.50	mai înainte fl.	4
6	"	cabinet	"	6.—	"	9
6	"	mare Makart	"	8.—	"	14
6	"	mă	"	5.—	"	8
6	"	Deuloir	"	9.—	"	18

Tot astfel icoane mai mari în comparație cu prețurile de până acum se execută mai ieftin cu 50%.

De 4 ani deja mă bucur de încrederea onor. public din Arad și numai bunei voințe a marelui public pot să mulțumesc succesele mele de până acum intrată că în viitorul cel mai apropiat voi continua într'un atelier mai mare și mai splendid tot ceea-ce mi-am eluptat în atelierul meu de până acum prin fotografiile mele bine succese.

Îmi iau deci voia a atrage din nou binevoitoarea atențiune a onor. public asupra notei de prețuri de mai sus, care va fi observată cu cea mai conștiincioasă punctualitate.

Cu distinsă stimă:

Stefan L. Honisch,

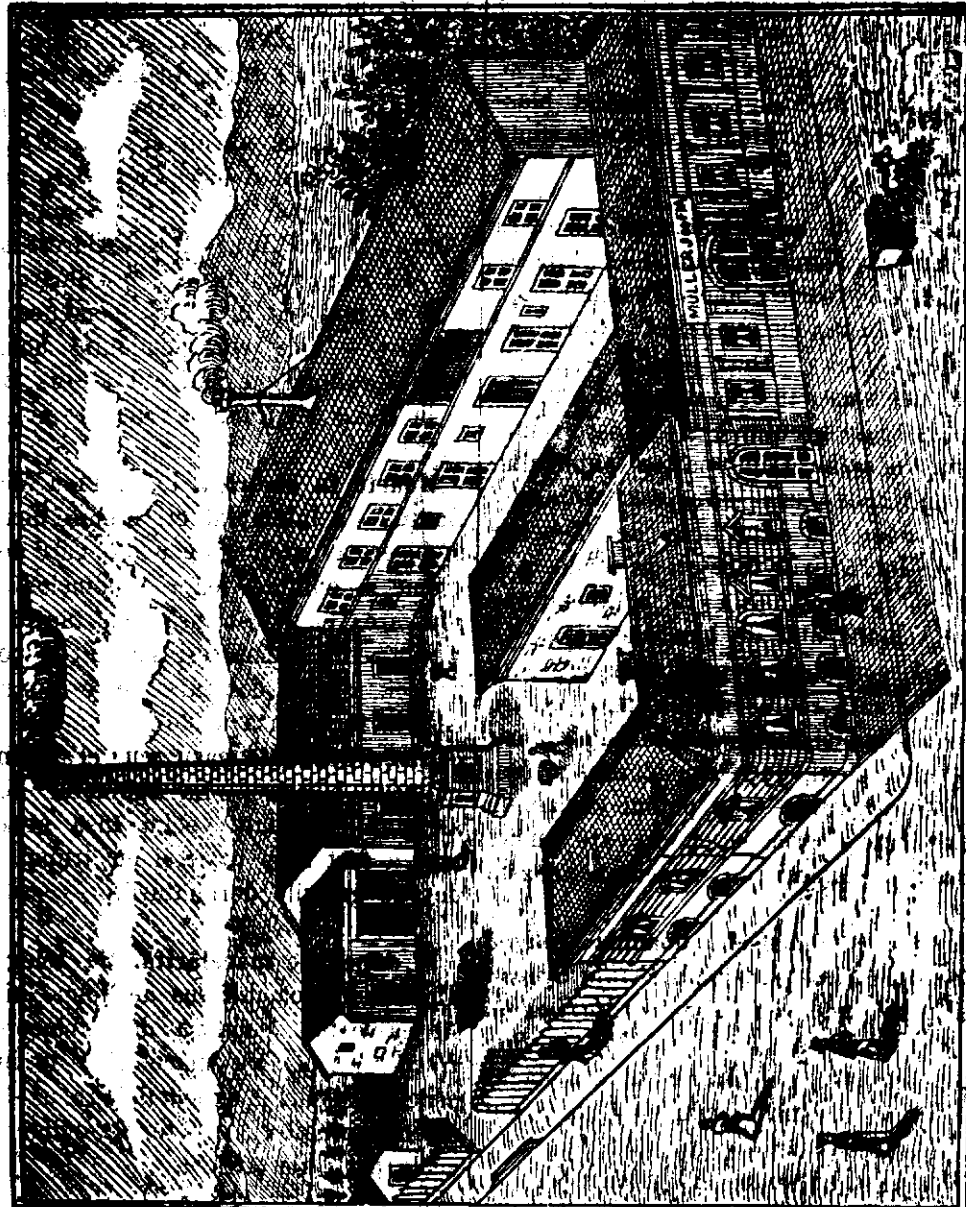
fotograf, membru al academiei de arte.

[54] 2—10

I. Mülser și Fiul

Fabrică de colorat și curățit chimice stoffe și vestimente în Arad.

Recomandă în atențiunea onor. public fabrica sa chimică provăzută cu mașini construite după sistemul cel mai nou, și arangiată cu vapor, pentru colorarea și curățirea de tot felul de stoffe și mătăsă, pe baza experiențelor câștigate atât în fabricile din țară, cât și din străinătate.

Construită la 1858

Construită la 1858

Se văpșesc în ori-ce culoare de modă: atât în întreg cât și desfăcut costum e femeiesci de *bumbac, mătăsă, carton, vestimente bărbătești, mantale, materii pentru mobile, perdele cu dantele și tunis etc.*, garantând menținerea corlorilor.

Ciorapi: se văpșesc în ori-ce culoare, pe lângă garanță, că purtându-i nu-și perd culoarea.

Chimice se curățesc: tot soiul de vestimente bărbătești, femeiești și pentru băieți (oricât de bogat decorate ar fi, fără a le desface), *uniforme, paltoane, saie de bal, cravate, tepichuri, broderie, perdele, dantele etc. etc.*, pe lângă garanță că pe vestimentele curățite de noi petele de mai înainte *niciodată nu vor mai reapăre* și că vestimentul primește o înfățișare cu totul nouă.

Rugăm și pe viitor încrederea onor. public, de până aci.

Cu deosebită stimă

Mülser și Fiul.

[80] 9—10